

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા અને સામાવાળાઓ

વિ.

અવતાર સિંઘ અને સામાવાળાઓ

ઓગસ્ટ ૨૯, ૨૦૦૧

[એસ. રાજેન્દ્ર બાબુ અને શિવરાજ વી. પાટીલ, ન્યાયમૂર્તિઓ]

સર્વિસ લો : આર્મ્ડ ફોર્સિસ-બ્રિગેડિયરથી મેજર જનરલના પદ પર બઢતી-વાર્ષિક ગોપનીય અહેવાલોમાં પ્રતિકૂળ નોંધ-અધિકારી લાયક છે પરંતુ ખાલી જગ્યાઓ ઉપલબ્ધ ન હોવાને કારણે બઢતી આપવામાં આવેલ નથી- હાઈકોર્ટ દ્વારા પ્રતિકૂળ નોંધો યથાવત રાખવામાં આવી કારણ કે સામાવાળાને બઢતી માટે પેનલમાં સમાવવામાં આવ્યા હતા-હાઈકોર્ટ દ્વારા પોસ્ટ ઊભી કરીને સામાવાળાને બઢતી આપવાનો નિર્દેશ-જાળવી રાખવા યોગ્ય-કોર્ટે ઠેરવેલ કે, હાઈકોર્ટ દ્વારા પ્રતિકૂળ નોંધો રદ કરવાનો યોગ્ય રીતે ઇનકાર કરવામાં આવેલ

છે-કોઈ દખલગીરીની જરૂર નથી-મેજર જનરલના હોદ્દા પર ખાલી જગ્યાની સ્થિતિ હાઈકોર્ટ દ્વારા યોગ્ય રીતે સમજવામાં આવેલ નથી-તેથી, બઢતી અંગેનો તેનો નિર્દેશ ટકવાપાત્ર નથી.

સામાવાળા નં. ૨ દ્વારા સપ્ટેમ્બર ૧૯૯૦ થી ઓગસ્ટ ૧૯૯૧ ના સમયગાળા માટે આર્મીમાં બ્રિગેડિયર એવા સામાવાળા નં. ૧ ના વાર્ષિક ગોપનીય અહેવાલમાં અમુક પ્રતિકૂળ નોંધો આપવામાં આવેલ હતી. સદર નોંધોના પરિણામે, મેજર જનરલના હોદ્દા પર બઢતી માટે તેમને ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યા ન હતા. અપીલ પર, ચીફ ઓફ આર્મી સ્ટાફે ગોપનીય અહેવાલમાંથી પ્રતિકૂળ નોંધો રદ કરી. ત્યારબાદ, સામાવાળા નં. ૨ દ્વારા સપ્ટેમ્બર ૧૯૯૧ થી જૂન ૧૯૯૨ ના સમયગાળા માટે પ્રતિકૂળ નોંધો સાથે અન્ય ગોપનીય અહેવાલ આપવામાં આવેલ અને અપીલ પર, ચીફ ઓફ આર્મી સ્ટાફે ગોપનીય અહેવાલમાંથી માત્ર અમુક પ્રતિકૂળ નોંધો રદ કરી. સામાવાળા નં. ૧ લાયક હોવાથી, એપ્રિલ ૧૯૯૫ માં આર્મીના સિલેક્શન બોર્ડ દ્વારા મેજર જનરલના હોદ્દા પર બઢતી માટે તેમની પસંદગી કરવામાં આવી હતી. જોકે, કોઈ ખાલી જગ્યા ન હોવાથી તેમને વાસ્તવિક રીતે આ હોદ્દા પર બઢતી આપવામાં આવેલ ન હતી. તેમણે એપ્રિલ ૧૯૯૫ માં બે કારણોસર હાઈકોર્ટ સમક્ષ રિટ પિટિશન દાખલ કરેલ-(૧) પાછળના સમયગાળાના ગોપનીય અહેવાલમાં કરવામાં આવેલ પ્રતિકૂળ નોંધો દૂર કરવા અને (૨) ડિસેમ્બર ૧૯૯૫ માં બ્રિગેડિયર તરીકે નિવૃત્ત થવાના હોવાથી મેજર જનરલના હોદ્દા પર બઢતી માટે. હાઈકોર્ટે સામાવાળા નં. ૧ ના ગોપનીય અહેવાલમાં પ્રતિકૂળ નોંધો રદ કરવાનું યોગ્ય

માન્યું ન હતું કારણ કે મેજર જનરલના હોદ્દા પર બઢતી માટે તેમને પહેલાથી જ પેનલમાં સમાવવામાં આવ્યા હતા. જોકે, હાઈકોર્ટે, સંબંધિત સમયગાળા દરમિયાન મેજર જનરલના હોદ્દા પર ખાલી જગ્યાઓની સંખ્યાને લગતા વિવિધ નિવેદનો અને રેકૉર્ડની તપાસ કર્યા પછી, એવા તારણ પર આવી કે ખાલી જગ્યાઓની ફાળવણી સંબંધિત સરકારી સંદેશાવ્યવહારના ખોટા અર્થઘટનને કારણે, ડિસેમ્બર ૧૯૯૪ થી આ હોદ્દા પર એક ખાલી જગ્યા ઉપલબ્ધ હોવા છતાં, માત્ર સામાવાળા નં. ૧ ને બઢતીથી વંચિત રાખવાના હેતુથી તેમને બઢતી આપવામાં આવેલ ન હતી. આમ હાઈકોર્ટે અપીલકર્તાઓને સામાવાળા નં. ૧ ને આર્મીમાં ઉપલબ્ધ કોઈપણ ખાલી જગ્યા સામે મેજર જનરલના હોદ્દા પર બઢતી આપવા અથવા જો કોઈ ખાલી જગ્યા ન હોય તો ખાલી જગ્યા ઊભી કરવા અને મેજર જનરલ તરીકે વાસ્તવિક રીતે બઢતી ન મળે ત્યાં સુધી તેમને સેવામાં ચાલુ રાખવાનો નિર્દેશ આપ્યો. તેથી યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા દ્વારા અપીલ કરવામાં આવેલ છે. સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન દાખલ કરવામાં આવેલ છે.

અપીલ મંજૂર કરતા અને સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન ફગાવી દેતા, કોર્ટે ઠેરવેલ કે:

૧.૧ હાઈકોર્ટે આર્મીમાં ખાલી જગ્યાની સ્થિતિ યોગ્ય રીતે સમજી નથી અને તેથી સામાવાળા નં. ૧ ને બઢતી આપવા માટે હાઈકોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલ નિર્દેશો ટકવાપાત્ર નથી.

૧.૨ ગોપનીય અહેવાલોમાં કરવામાં આવેલ પ્રતિકૂળ નોંધો દૂર કરવાના સામાવાળા નં. ૧ ના દાવા અંગે, હાઈકોર્ટે તેને યોગ્ય રીતે નકારી કાઢ્યો કારણ કે સદર પ્રતિકૂળ નોંધોથી સામાવાળા નં. ૧ ની બઢતીની તકો પર કોઈ અસર થઈ ન હતી. તેથી કોઈ દખલગીરીની જરૂર નથી.

સિવિલ અપિલેટ જ્યુરિસ્ડિક્શન : ૧૯૯૬ ની સિવિલ અપીલ નં. ૭૬૯૮.

૧૯૯૫ ની રિટ પિટિશન નં. ૧૦૦૫ માં જમ્મુ અને કાશ્મીર હાઈકોર્ટના તારીખ ૧૯.૪.૯૬ ના ચુકાદા અને હુકમ પરથી.

સાથે

સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન (સિવિલ) નં. ૨૦૩૪૫/૧૯૯૬.

અપીલકર્તાઓ અને ૧૯૯૬ ની એસએલપી (સિવિલ) નં. ૨૦૩૪૫ માં સામાવાળા માટે મુકુલ રોહતગી, એડિશનલ સોલિસિટર જનરલ, ડબલ્યુ.એ. કાદરી આર.એન. વર્મા, સી. રાધાકૃષ્ણ, બી.વી. બલરામ દાસ અને અનિલ કટિયાર.

૧૯૯૬ ની સિવિલ અપીલ નં. ૭૬૯૮ માં સામાવાળાઓ અને ૧૯૯૬ ની એસએલપી (સિવિલ) નં. ૨૦૩૪૫ માં અરજદાર માટે કે.વી. વિશ્વનાથન, અતુલ કુમાર સિન્હા અને કે.વી. વેંકટરામન.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ રાજેન્દ્ર બાબુ દ્વારા આપવામાં આવેલ.

સામાવાળા નં. ૧ આર્મી ઓર્ડનન્સ કોર્પ્સ (આર્ટિલરી રેજિમેન્ટ) માં ૧૩ જૂન, ૧૯૬૩ ના રોજ સેવામાં કમિશનડ થયા બાદ ભારતીય સેનામાં બ્રિગેડિયરનો હોદ્દો ધરાવતા હતા. ૧૯૬૫ ના ભારત-પાક યુદ્ધમાં, તેઓ પશ્ચિમી મોરચા પર યુદ્ધના મેદાનમાં લડી રહ્યા હતા જેમાં તેમના શરીરના વિવિધ ભાગોમાં ગંભીર ઈજાઓ થઈ હતી અને અંતે તેમનો જમણો હાથ અને ડાબી તર્જની કાપી નાખવી પડી હતી. આંતરરાષ્ટ્રીય તબીબી ધોરણો મુજબ, તેમને ૯૦% વિકલાંગતા ધરાવતા વર્ગીકૃત કરવામાં આવ્યા હતા. પરંતુ ભારત સરકાર દ્વારા અપનાવવામાં આવેલી નીતિને કારણે યુવાન વિકલાંગ અધિકારીઓને સેવામાંથી બહાર કાઢીને તેમનું મનોબળ તૂટતું અટકાવવા માટે આવી ઈજાઓ પામેલા તમામ અધિકારીઓ અથવા યુદ્ધમાં ઘાયલ થયેલા અધિકારીઓને સેવામાં જાળવી રાખવા જોઈએ. જોકે, તે માત્ર એક નાનો દિલાસો હતો કારણ કે તેમને સેવામાં બઢતી માટે અન્ય કોઈ છૂટછાટ અથવા વિકલાંગતા માટે કોઈ વળતર પૂરું પાડવામાં આવ્યું ન હતું. આવા અધિકારીઓએ તેમને થયેલી ઈજાઓ હોવા છતાં તેમની ભવિષ્યની બઢતી મેળવવા માટે સક્ષમ અધિકારીઓ સાથે સ્પર્ધા કરવી પડતી હતી.

સપ્ટેમ્બર ૧૯૯૦ થી ઓગસ્ટ ૧૯૯૧ ના સમયગાળા માટે, સામાવાળા નં. ૧ ના એસીઆર સામાવાળા નં. ૨ દ્વારા નોંધવામાં આવ્યા હતા પરંતુ તેમના દ્વારા કરવામાં આવેલી પ્રતિકૂળ ટિપ્પણીઓ અને ઓક્ટોબર ૧૯૯૪ માં યોજનાર સિલેક્શન બોર્ડમાં મેજર જનરલના હોદ્દા પર બઢતીની બિન-મંજૂરીને અપીલ પર રદ કરવામાં આવી હતી અને સપ્ટેમ્બર ૧૯૯૧ થી જૂન ૧૯૯૨ ના

અન્ય સમયગાળા માટે, ચીફ ઓફ આર્મી સ્ટાફે તે નોંધોને રદ કરવાની મર્યાદિત રાહત આપી હતી જેમાં જાણ કરનાર અધિકારી દ્વારા સંબંધિત કોલમમાં પ-પોઇન્ટ આપવામાં આવ્યા હતા અને તેના સંબંધમાં કોઈ વધુ ઇન્ટરવ્યુ આપવાની જરૂર નથી અને આ રીતે તેઓ મેજર જનરલના હોદ્દા માટે વિચારણા માટે લાયક બન્યા હતા. તેમણે પાછળના સમયગાળા માટે એસીઆરમાં કરવામાં આવેલી પ્રતિકૂળ નોંધોને પડકારતી રિટ પિટિશન દાખલ કરી હતી.

તે રિટ પિટિશનમાં, સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા કરવામાં આવેલી બીજી ફરિયાદ એ છે કે એપ્રિલ ૧૯૯૫ માં યોજાયેલ સિલેક્શન બોર્ડમાં, તેમને પેનલમાં સમાવવામાં આવ્યા હતા પરંતુ તેમને વાસ્તવિક અથવા શારીરિક રીતે મેજર જનરલના હોદ્દા પર બઢતી આપવામાં આવી ન હતી અને તેઓ ૩૧ ડિસેમ્બર, ૧૯૯૫ ના રોજ બ્રિગેડિયરના હોદ્દા પર નિવૃત્ત થવાના હતા. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, રિટ પિટિશન દાખલ કરવામાં આવી ત્યાં સુધીમાં અન્ય એક અધિકારી કે જેમણે મેજર જનરલનો હોદ્દો મેળવી લીધો હતો તેમની સાથે બીજા સિલેક્શન બોર્ડમાં મેજર જનરલના હોદ્દા પર બઢતી માટે તેમને મંજૂરી આપવામાં આવી હોવાથી, સામાવાળા નં. ૧ તેમ કરી શક્યા નહીં કારણ કે એઓસીમાં મેજર જનરલની કોઈ ખાલી જગ્યા ઉપલબ્ધ ન હતી અને તેથી, તેમણે મેજર જનરલ તરીકે બઢતી માટેની તેમની મંજૂરીના લાભો અને પરિણામો મેળવ્યા વિના ૩૧ ડિસેમ્બર, ૧૯૯૫ ના રોજ બ્રિગેડિયર તરીકે નિવૃત્ત થવું પડ્યું. જોકે, એ નોંધવું જોઈએ કે હાઇકોર્ટ દ્વારા ૧૯.૧૨.૧૯૯૩ ના રોજ એક વચગાળાનો હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો કે સામાવાળા નં. ૧ તેમની નિકટવર્તી વચનિવૃત્તિ હોવા

છતાં સેવામાંથી નિવૃત્ત થશે નહીં જે પોસ્ટિંગના સંદર્ભમાં થોડા ફેરફારને આધીન અપીલ પર મંજૂર રાખવામાં આવ્યો હતો. પરિણામ સ્વરૂપ સામાવાળા નં. ૧ ડિસેમ્બર ૩૧, ૧૯૯૫ ના રોજ તે હોદ્દા પર વચનિવૃત્તિની ઉંમરે પહોંચી ગયા હોવા છતાં બ્રિગેડિયરના હોદ્દા પર સેવામાં ચાલુ રહ્યા. જોકે, હાઇકોર્ટે સામાવાળા નં. ૨ દ્વારા નોંધવામાં આવ્યા મુજબના બે સંબંધિત વર્ષોના મૂળ એસીઆર તપાસ્યા અને નોંધ્યું કે પ્રથમ એસીઆરના સંબંધમાં તેમના દ્વારા નોંધવામાં આવેલી તમામ નોંધો રદ કરવામાં આવી હતી અને જ્યાં સુધી બીજી નોંધનો સંબંધ છે, તેમને ત્રણ માર્ક્સ આપીને ગ્રેડ આપવામાં આવ્યા હતા. આ બાબતના પાસા પર, હાઇકોર્ટના વિદ્વાન સિંગલ જજે જણાવ્યું કે ઉપરી અધિકારીઓએ સામાવાળા નં. ૧ ને ઉત્કૃષ્ટ અને અસાધારણ શ્રેષ્ઠતા ધરાવતા હોવાનું જણાવ્યું છે અને સામાવાળા નં. ૨ દ્વારા તેમને ઓછો આંકવાના અને નીચો ગ્રેડ આપવાના વલણને મંજૂરી આપી નથી. જોકે, હાઇકોર્ટે શોધી કાઢ્યું કે સામાવાળા નં. ૨ દ્વારા નોંધાયેલ એસીઆરનો અર્થ એવો નથી કે તે વ્યક્તિલક્ષી, પક્ષપાતી અને પૂર્વગ્રહયુક્ત મૂલ્યાંકન છે અને ચીફ ઓફ આર્મી સ્ટાફે તેમને બીજા એસીઆર અંગે મર્યાદિત રાહત આપી હતી જેના પરિણામે ઓક્ટોબર ૧૯૯૪ માં જ્યારે સામાવાળા નં. ૧ ને પ્રથમ વખત બઢતી માટે વિચારવામાં આવ્યા ત્યારે બીજા એસીઆરમાં નોંધો સિલેક્શન બોર્ડ દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવી. જોકે આખરે, હાઇકોર્ટેને જણાવ્યું કે એપ્રિલ, ૧૯૯૫ માં સામાવાળા નં. ૧ નું નામ મંજૂર કરવામાં આવ્યું હોવાની હકીકતને કારણે, તેઓ માત્ર એ આધાર પર ઓક્ટોબર ૧૯૯૪ માં યોજાયેલ સિલેક્શન બોર્ડના તારણમાં દખલ કરવા માટે વલણ

ધરાવતા ન હતા કે સામાવાળા નં. ૧ નો બીજો એસીઆર સિલેક્શન બોર્ડ સમક્ષ હતો જેમાં નોંધો સામાવાળા નં. ૨ દ્વારા નોંધવામાં આવી છે જોકે તેમને સંપૂર્ણ ટેકો આપતો નથી અને તેમ છતાં તેમના કેસ પર વિચાર કરવામાં આવ્યો હતો અને પેનલમાં સમાવેશ માટે મંજૂરી આપવામાં આવી હતી. આ દૃષ્ટિએ, જે કાર્યવાહીમાં અન્ય ચાર અધિકારીઓને મંજૂરી આપવામાં આવી છે તેમાં દખલ કરવાથી તેમને મોટો પૂર્વગ્રહ અને મુશ્કેલી ઊભી થશે, ખાસ કરીને જ્યારે સામાવાળા નં. ૧ ને હવે નવી બઢતી માટે મંજૂરી આપવામાં આવી છે.

તે પૃષ્ઠભૂમિમાં, વિદ્વાન સિંગલ જજે નોંધાયેલ એસીઆરમાં દખલ કરવાનું યોગ્ય માન્યું ન હતું. હુકમના તે ભાગ સામે, સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા ૧૯૯૬ ની એસએલપી(સિવિલ) નં. ૨૦૩૪૫ માં એક અલગ એસએલપી દાખલ કરવામાં આવી છે, જેના પર નોટિસ જારી કરવામાં આવી છે અને વર્તમાન અપીલ સાથે જોડવામાં આવી છે. એસીઆરમાં કરવામાં આવેલી નોંધોએ તેમને અસર કરી નથી અને હાઈકોર્ટ દ્વારા યોગ્ય રીતે નોંધવામાં આવ્યું છે કે, તેમને મેજર જનરલના હોદ્દા પર બઢતી માટે યોગ્ય ઠેરવવામાં આવ્યા હોવાથી, અમને લાગતું નથી કે જૂના ઘાવને ખોલીને તપાસ કરવી જરૂરી છે કે તે કેવી રીતે બન્યું કારણ કે તેનાથી બનેલી અન્ય ઘણી ઘટનાઓમાં પણ ખલેલ પહોંચશે. તે જોતાં, અમે બંધારણના અનુચ્છેદ ૧૩૬ હેઠળ અમારા અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરવાનો ઇનકાર કરીએ છીએ અને અપીલ માટેની પરવાનગી આપવાનો ઇનકાર કરીએ છીએ અને આ એસએલપી ફગાવી દઈએ છીએ.

જ્યાં સુધી બાબતના બીજા પાસાનો સંબંધ છે, હાઈકોર્ટે યોગ્ય રીતે નોંધ્યું છે કે મેજર જનરલ તરીકે સામાવાળા નં. ૧ ની બઢતી ડિસેમ્બર ૩૧, ૧૯૯૫ પહેલા ખાલી જગ્યાઓની ઉપલબ્ધતા પર નિર્ભર રહેશે જ્યારે તેઓ બ્રિગેડિયરના હોદ્દા પર વ્યવસ્થિતિ પર નિવૃત્ત થવાના હતા. જો સામાવાળા નં. ૧ ને ૩૧ ડિસેમ્બર, ૧૯૯૫ પહેલા મેજર જનરલ તરીકે બઢતી આપવામાં આવી હોત તો તેમની સેવાની મુદત વધુ બે વર્ષ માટે લંબાવવામાં આવી હોત. તેથી, સમગ્ર કેસ એ પ્રશ્ન પર ફેરવાય છે કે શું તેઓ બ્રિગેડિયર તરીકે નિવૃત્ત થયા તે તારીખે કોઈ ખાલી જગ્યા ઉપલબ્ધ હતી કે કેમ. હાઈકોર્ટે, બાબતના આ પાસા પર, આર્મીની વિવિધ શાખાઓમાં ઉપલબ્ધ મેજર જનરલની ખાલી જગ્યાઓની સંખ્યા વિશે તપાસ શરૂ કરી. હાઈકોર્ટે સમક્ષ રજૂ કરાયેલા વિવિધ નિવેદનો અને રેકૉર્ડ્સની તપાસ કર્યા પછી એવો અભિપ્રાય લીધો કે ૨૭.૩.૧૯૯૧ ના ભારતના સંરક્ષણ મંત્રાલયના ઠરાવ સાથે વાંચેલા ૨૫ ઓગસ્ટ, ૧૯૯૨ ના સંદેશાવ્યવહારના અર્થઘટનમાં અધિકારીઓના પક્ષે થોડી ગેરસમજ હતી. વિદ્વાન સિંગલ જજના મતે બે સંદેશાવ્યવહારોમાં દર્શાવેલ બે બાબતો અલગ-અલગ ક્ષેત્રોને લગતી છે અને બંને એકબીજાથી સ્વતંત્ર હતા, એસએસડીસીના સભ્યપદને ભેળવી દેવું અને તેને ૨૫.૮.૧૯૯૨ ના સંદેશાવ્યવહાર દ્વારા ઊભી કરવામાં આવેલી અસ્પષ્ટ ખાલી જગ્યા સાથે જોડવું એ એક એવું કાર્ય હતું જેણે બિનજરૂરી રીતે એઓસીને એક ખાલી જગ્યાથી વંચિત રાખ્યું અને એઓસીમાં ઉપલબ્ધ ખાલી જગ્યાઓની વાસ્તવિક સંખ્યા અંગે મૂંઝવણ ઊભી કરી. આ ગેરસમજના કારણે જ સામાવાળા નં. ૧ ભોગ બન્યા. સામાવાળા નં. ૧ એ ભારપૂર્વક જણાવ્યું કે ૨૭

માર્ચ, ૧૯૯૧ ના રોજ, ભારત સરકાર દ્વારા એસએસડીસીની રચના કરવામાં આવી હતી અને આર્મી ઓર્ડનન્સ કોર્પ્સમાંથી માત્ર એક મેજર જનરલ જ તેના સભ્ય રહ્યા હતા. જો તે અસ્પષ્ટ ખાલી જગ્યા હોત તો આ નિમણૂક અન્ય કોઈ કોર્પ્સ આર્મીના મેજર જનરલ દ્વારા વહેંચવામાં આવી હોત ખાસ કરીને એએસસી, જેને ઓક્ટોબર/નવેમ્બર, ૧૯૯૩ સુધી એઓસી સાથે અસ્પષ્ટ ખાલી જગ્યામાં હિસ્સો મેળવવાનો હતો. એટલે કે ૧ ડિસેમ્બર, ૧૯૯૪ થી અસર સાથે, આ ખાલી જગ્યા એઓસીની તરફેણમાં મુક્ત કરવાની હતી પરંતુ આજદિન સુધી તેમને તે તકથી વંચિત રાખવાના હેતુથી તેમ કરવામાં આવ્યું નથી. તેઓએ ધ્યાન દોર્યું છે કે જ્યારે ૩૧.૧૨.૧૯૯૪ ના રોજ તેનો વારો આવ્યો ત્યારે એઓસી અસ્પષ્ટ ખાલી જગ્યા વિના રહ્યું અને આવી નિમણૂક ઇજનેરોના મેજર જનરલ દ્વારા તેના પર કોઈપણ અધિકાર અથવા દાવા વિના રાખવામાં આવી હતી. અમારી સમક્ષ અપીલકર્તાઓ દ્વારા આ સ્ટેન્ડને સખત રીતે નકારવામાં આવ્યું છે. એવું દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયાએ ઓગસ્ટ ૧૯૯૨ માં અને જે તારીખે હાઈકોર્ટ દ્વારા આ બાબતની સુનાવણી કરવામાં આવી હતી તે તારીખે ઉપલબ્ધ સ્થિતિ રજૂ કરી હતી જે નીચે મુજબ છે:

ઓગસ્ટ ૧૯૯૨	આજની તારીખે
૧. પ્રેમ સાગર, એડીજી ઓર્ગ. આર્મી એચક્યુ. [અનિર્દિષ્ટ]	૧. મેજર જનરલ બી.એન. રાવ એડીજી ઓએસ (સીએન એન્ડ એ), આર્મી એચક્યુ

	[નિર્દિષ્ટ]
૨. મેજર જનરલ એસ.કે. ભટનાગર એડીજી ઓએસ (સીએન એન્ડ એ), આર્મી એચક્યુ	૨. મેજર જનરલ ટી.જે.એસ. ગિલ એડીજી ઓએસ (સીવી), આર્મી એચક્યુ
[નિર્દિષ્ટ]	[નિર્દિષ્ટ]
૩. મેજર જનરલ મોહિન્દર સિંઘ એડીજી ઓએસ (સીવી), આર્મી એચક્યુ	૩. મેજર જનરલ વાય.એસ. તેજા એડીજી ઓએસ (ટીએસ) આર્મી એચક્યુ
[નિર્દિષ્ટ]	[નિર્દિષ્ટ]
૪. મેજર જનરલ એસ.કે. ચોપરા એડીજી ઓએસ (ટીએસ) આર્મી એચક્યુ	૪. મેજર જનરલ એમએસ ભિન્ડર એમજી એઓસી, સધર્ન કમાન્ડ
[નિર્દિષ્ટ]	[નિર્દિષ્ટ]
૫. મેજર જનરલ એસ. વર્મા એમજી એઓસી, સધર્ન કમાન્ડ	૫. મેજર જનરલ ડીડી ઘોષાલ એમજી એઓસી, ઇસ્ટર્ન કમાન્ડ
[નિર્દિષ્ટ]	[નિર્દિષ્ટ]
૬. મેજર જનરલ જી. મિત્રા	૬. મેજર જનરલ આર. મહેતા

એમજી એઓસી, ઇસ્ટર્ન કમાન્ડ [નિર્દિષ્ટ]	એમજી એઓસી, વેસ્ટર્ન કમાન્ડ [નિર્દિષ્ટ]
૭. મેજર જનરલ એસ. તલવાર એમજી એઓસી, વેસ્ટર્ન કમાન્ડ [નિર્દિષ્ટ]	૭. મેજર જનરલ વી.કે. સરીન એમજી એઓસી, સેન્ટ્રલ કમાન્ડ [નિર્દિષ્ટ]
	૮. મેજર જનરલ વી.એલ. વોહરા, એમજી એઓસી, નોર્થન કમાન્ડ [નિર્દિષ્ટ]
	૯. મેજર જનરલ વિજય લાલ, સભ્ય, એસએસએસડીસી [અનિર્દિષ્ટ]
	૧૦. મેજર જનરલ એસી શર્મા, ડે. કોમડેટ. એન્ડ સીઆઇ, સીએમએમ [નિર્દિષ્ટ]

વિવિધ આર્મ્સ/સર્વિસિસ વચ્ચે મેજર જનરલના હોદ્દા પર ખાલી જગ્યાઓને ચીફ ઓફ આર્મી સ્ટાફ દ્વારા મંજૂરી આપવામાં આવે છે જેમ કે દરેક આર્મ્સ/સર્વિસની કેડર સ્ટ્રેન્થ, કોમ્બેટ અને સર્વિસની જરૂરિયાતો અથવા

શરતો. ડેપ્યુટેશનની નિમણૂકો/એક્સ-કેડર નિમણૂકોની ગણતરી, તેથી, દરેક સર્વિસ માટે કરવામાં આવેલ અધિકૃતતા સામે કરવામાં આવે છે જેથી ખાલી જગ્યાઓની તર્કસંગત ફાળવણી કરવામાં આવે. વધુમાં, એક્સ-કેડર પોસ્ટ પર અથવા ડેપ્યુટેશન પર હોય ત્યારે આર્મી અધિકારીઓ આર્મી કેડરમાં વૈકલ્પિક નિમણૂક જાળવી રાખે છે, જે તેમની નિવૃત્તિની ઉંમર સાથે સીધી રીતે સંકળાયેલી છે અને રિવર્ઝન પર તરત જ તેમને આર્મીની નિમણૂકમાં સમાવી લેવામાં આવે છે. ૨૫ ઓગસ્ટ, ૧૯૯૨ ના આર્મી હેડક્વાર્ટરના પત્ર દ્વારા અધિકૃત ખાલી જગ્યાઓની ફાળવણી મુજબ, એક અનિર્દિષ્ટ નિમણૂક એએસઓ અને એઓસી વચ્ચે વૈકલ્પિક રીતે ફરે છે અને સંગઠનાત્મક હિત અને યોગ્યતાના કારણે, જુલાઈ ૧૯૯૧ માં મેજર જનરલની એક નિર્દિષ્ટ નિમણૂક એટલે કે એસએસડીસીના સભ્યોની પસંદગી કરવામાં આવી હતી. આ સંસ્થા અસ્થાયી રૂપે ચોક્કસ હેતુ માટે બનાવવામાં આવી છે અને ૩૧.૩.૧૯૯૬ ના રોજ અસરકારક રહેશે નહીં. આમ, એસએસસી ખાતે સભ્યની ખાલી જગ્યા મેજર જનરલ વિજય લાલ પાસે હતી, જે એઓસી માટે અધિકૃત અનિર્દિષ્ટ ખાલી જગ્યા હતી અને એઓસી માટે અન્ય કોઈ અનિર્દિષ્ટ ખાલી જગ્યા બાકી ન હતી અને તેથી, ૨૫.૮.૧૯૯૨ ના આર્મી એચક્યુ પત્રના પેરા ૭(એ) ની શરતો મુજબ જેમાં ખાસ કરીને આ પત્ર જારી થયાની તારીખથી પ્રભાવ સાથે પ્રથમ વર્ષને નવી ફાળવણીના અમલીકરણને કારણે પરિકલ્પના કરાયેલ ફેરફારો અપનાવવા માટે સંગઠન સમયગાળા તરીકે ગણવામાં આવશે તેવી જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ, મેજર જનરલ પ્રેમ સાગર દ્વારા ૨૫.૮.૧૯૯૨

ના રોજ વધારાની અનિર્દિષ્ટ ખાલી જગ્યા રફ.૧૧.૧૯૯૩ ના રોજ અસ્તિત્વમાં રહી ન હતી. સદર સંગઠન સમયગાળો પોતે જ રફ.૧૧.૧૯૯૩ ના રોજ પૂરો થયો. ત્યારબાદ એઓસી એક અનિર્દિષ્ટ ખાલી જગ્યા એટલે કે સભ્ય, એસએસડીસી, રપ.૮.૧૯૯૨ ના આર્મી એચક્યુ પત્રમાં અધિકૃત કર્યા મુજબ જાળવી રાખી. આમ હાઇકોર્ટે ગણતરીની બાબતમાં એક ખાલી જગ્યા ઉમેરી જે ઉપલબ્ધ ન હતી અને તેથી, અપીલકર્તાઓને સામાવાળા નં. ૧ ને આર્મીમાં ઉપલબ્ધ કોઈપણ ખાલી જગ્યા સામે મેજર જનરલના હોદ્દા પર બઢતી આપવાનો નિર્દેશ આપ્યો, એ હકીકત હોવા છતાં કે તેઓ એઓસીના છે અથવા જો કોઈ અસ્તિત્વમાં ન હોય તો ખાલી જગ્યા ઊભી કરવી અને જ્યાં સુધી તેમને મેજર જનરલ તરીકે બઢતી ન મળે અને ખરેખર તે હોદ્દો ન મેળવે ત્યાં સુધી સેવામાં જાળવી રાખવા.

જો હાઇકોર્ટે દ્વારા ખાલી જગ્યાની સ્થિતિ યોગ્ય રીતે સમજવામાં આવી હોત તો જ આ તમામ નિર્દેશો આપી શકાયા હોત. અમે સમજાવ્યું છે તેમ તેને યોગ્ય રીતે સમજવામાં ન આવતા, અમને હાઇકોર્ટે દ્વારા કરવામાં આવેલ હુકમ ટકવાપાત્ર લાગતો નથી. તે ઉપર દર્શાવેલ હદ સુધી રદ કરવામાં આવશે. અન્ય પાસાઓમાં જ્યાં સુધી સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા કરવામાં આવેલ દાવાના અસ્વીકારનો સંબંધ છે, હાઇકોર્ટે દ્વારા કરવામાં આવેલ હુકમ યથાવત રાખવામાં આવે છે. આમ સામાવાળા નં. ૧ તેમના દ્વારા કરવામાં આવેલા બે દાવાઓ પર નિષ્ફળ ગયા હોવાથી હાઇકોર્ટમાં તેમની રિટ પિટિશન ફગાવી દેવામાં આવશે.

તદનુસાર આ અપીલ મંજૂર કરવામાં આવે છે. કોઈ ખર્ચ નથી.

અપીલ મંજૂર અને પિટિશન ફગાવી દીધી.

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.